

Paksi Hírnök

Sólyom Károly

Életútjának felidézésével régi adósságomat szeretném törleszteni. Egykori történelemtanárként és a város helytörténetének megismertetésében elkötelezett múzeumpedagógusként a Paksról szóló publikációk egyik legfontosabb munkájának tartom Sólyom Károly Egy evangélikus gyülekezet a Duna partján c. tanulmányát, melyből nemcsak a paksi evangélikusok történetét ismerhettük meg, könyvében ő csak úgy „mellékesen” számos fontos és különleges, a paksiak életéhez tartozó művelődéstörténeti adattal, eseménnyel ismerteti meg olvasóit, melyeket kutatómunkája során tárt fel. Ezek közül is tán a legérdekesebb Barla István paksi evangélikus lelkész édesanyjának, Barla Mihályné Hrúz Lidiának a sorsa, aki Petőfi édesanyjának, Hrúz Máriának volt a nagynénje. Barláné Hrúz Lidia nőtlen fiának háztartását vezette Pakson, itt is halt meg, síremléke a paksi evangélikus temetőben még megtalálható, a gyülekezet a védett sírok közt tartja számon. Valószínűsíthető, hogy a költő e rokon kapcsolat alapján került 1831-től 1833-ig két tanévre a sárszentlőrinci iskolába.

Sólyom Károly 1920. május 23-án született Budapesten. Középiskolai tanulmányait előbb Hódmezővásárhelyen, majd Szegeden végezte. Az érettségi vizsgát követően 1939-től a pécsi Erzsébet Tudományegyetem Hittudományi Karán, Sopronban volt egyetemista hallgató. A zárószigorlatok után 1943-ban Balassagyarmaton szentelték lelkésszé, ezután Léván, majd Észak-Komáromban kapott hitoktatói állást. Itt kötött házasságot Wallner Etelka német–francia szakos középiskolai tanárnővel (Wallner Ernő földrajzprofesszor leányával) 1944. november 14-én, házasságukból két fiú: Csaba és Tibor, majd két leánygyermekük: Anikó és Éva született. 1945 júliusában a szlovák hatóságok erőszakkal áttelepítették őket a magyar oldalra, Dél-Komáromba, ahol a gyülekezet adminisztrátora lett. 1947 júniusában Tatabányára helyezték bányalelkésznek, és Sólyom Károlyt innen hívta meg a paksi evangélikus gyülekezet lelkesítésére 1951 márciusában. 1970-től 1988-ig volt a Tolna-Baranyai Egyházmegye es-perese, 1982-től 1988-ig a Déli Egyházkerület püspökhelyettese, Káldy Zoltán püspök súlyos betegsége alatt annak haláláig a tényleges püspöki feladatokat ellátását is ő végezte.

A feszített munka megterhelte szervezetét, egyre súlyosbodó szívbetegsége miatt nyugdíjazását kérte, 1988. június 30-tól vonult nyugdíjba. Sólyom Károly lelkipásztori tevékenységét a gyülekezet belső harmóniájának, a közösség erkölcsi és anyagi gazdagodásának megteremtése jellemezte: a temetőben ravatalozó, betonozott út épült, a templomot felújították, majd 1982-re elkészült a régi, lebontott lelkészlak helyén az új gyülekezeti központ lelkészlakással, imateremmel és a szükséges hivatali helyiségekkel. Több évtizedes lelkipásztori munkálkodását 1980-ban és 1990-ben is Pro Urbe Paks díjjal ismerték el. Már teológus hallgatóként is érdeklődött az egyháztörténet iránt, 1942-től jelentkezett cikkeivel, kisebb tanulmányokkal evangélikus lapokban. Legfontosabb írását, a paksi evangélikus gyülekezet történetét,

melynek gyűjtő-kutatómunkáját éveken át végezte, már nyugdíjasként jelentette meg 1991-ben.

Sólyom Károly 2000. november 17-én halt meg Budapesten, sírja a paksi evangélikus temetőben található, melynél a gyülekezet halottak napján lerója kegyeletét.

Magánemberként pedig el kell mondanom, Sólyom tisztelendő úr életem egyik legfontosabb szereplője volt. Varázslatos pedagógiai tehetség, aki lelkeszként a kommunista diktatúra legridegebb éveiben bibliaóráin, gyermek istentiszteletein a gyülekezet gyerekközösségének nemcsak tartalmas, de vidám életet, nagyszerű szórakozást is teremtett, ahol a bibliai történeteket játszva, dramatizálva ismerhettük meg, szüleinknek színdarabként adhattuk elő. A foglalkozásokat nyáron a parókia udvarán, télen a templom alatti fűtés helyiségében hatalmas ping-pong meccsek előzték meg, sokat kirándultunk. A gyerekkori sérelmek megoldásában személyiségének bölcs derűje menedéket és vigasztalást jelentett. Mosolya a mai napig elkísér.

Kernné Magda Irén

Források:

- Sólyom Károly: Egy evangélikus gyülekezet a Duna partján, Paks, 1991.
- Dr. Sólyom Csaba életrajza édesapjáról
- Sólyom Károly gyászjelentése